

از کیومرث تا هُمای

خلاصه قصه‌های شاهنامه فردوسی

باز نویسی و بازخوانی به روایت: محمد محمدعلی

(همراه گریز زبرین خار برخی شخصیت‌های قصوی)

محمد محمد علی

از کیومرث تا همای: خلاصه قصه‌های شاهنامه فردوسی

تهران: کتابسرای تندیس ۱۳۹۴

978-600-182-159-2

هرست نویسی کامل این اثر در نشانی <http://ioac.nlai.ir> قابل

سترسی است.

۲۸۷۶۴۹۲

۳۸۷۴۰۵۳

www.ketab.ir

فروشگاه: تهران، خیابان ولی عصر نرسیده به استاد مطهری شماره ۱۹۷۷
دفتر: تهران، خیابان ولی عصر نرسیده به استاد مطهری کوچه حسینی راد پلاک ۱۰ واحد ۲
فروشگاه: ۸۸۹۲۹۱۷ - ۸۹۱۲۰۷۹ دفتر: دورنگار: ۸۸۹۱۳۰۲۸ - ۸۸۹۱۳۰۸۱
Telegram: telegram.me/tandisbook Instagram: ketabsaraye_tandis
E-mail: info@ketabsarayetandis.com WWW.ketabsarayetandis.com

از کیومرث تا همای

نویسنده: محمد محمد علی

حروفچین و صفحه‌آرا: اکرم سرمدی

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ: غزال

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸۶۰۰-۱۸۲-۱۵۹-۲

ISBN: 978-600-182-159-2

تمام حقوق محفوظ است. هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه‌ی مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا نیست. این اثر تحت پوشش قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست

۲۹	ذکر چند نکته ضروری
۳۱	یک گفتار
۳۵	اندکی شرح احوال فردوسی
۳۹	ویژگی‌های عمده شاهنامه
۳۹	حفظ زبان فارسی در برابر زبان‌های خارجی
۴۰	نخستین و بزرگترین لغت‌نامه قدیم زبان فارسی
۴۰	شاهنامه کهن‌ترین پایه و رکن دستور زبان فارسی
۴۱	شاهنامه مخزن اسطوره‌ها و افسانه‌های ایرانی
۴۱	شاهنامه مخزن ضرب‌المثل‌ها و امثال و حکم فارسی
۴۲	معیار بودن و عامه فهم بودن شاهنامه
۴۲	امانت‌داری شاهنامه
۴۳	تأثیر شاهنامه بر نقاشان ایران
۴۳	تأثیر شاهنامه بر خطاطان و مذهبیان ایران
۴۳	تأثیر شاهنامه بر عیاران و ورزشکاران
۴۴	تأثیر شاهنامه بر موسیقی
۴۴	تأثیر شاهنامه از لحاظ تربیت، اخلاق، حکمت، فلسفه و عرفان
۴۵	چند ویژگی عمومی شاهنامه
۴۷	ماهیت شاهنامه

تأثیر شاهنامه بر شعر، افسانه، نمایشنامه و فیلم	۴۹
شاهنامه و محاسبات ریاضی	۴۹
نام‌های شاهنامه‌ای ایرانیان و فارسی زبان‌ها	۴۹
چند ویژگی دیگر شاهنامه	۵۰
معایب کار پیش‌رو	۵۳

سی سال پادشاهی کیومرث	۵۵
آغاز جدال بین نور و ظلمت و مرگ سیامک	۵۷
آغاز کین خواهی آدمیان	۵۸
گریزی بر افکار کیومرث هنگام مرگ	۵۹

چهل سال پادشاهی هوشنگ	۶۱
کشف آتش از صطکی سنگ بر سنگ	۶۲
آهن در خدمت ابزار و رزنیای	۶۳
جشن سده و اندکی شادی	۶۳
گریزی بر افکار هوشنگ، هنگام مرگ	۶۴

سی سال پادشاهی ظهَمورث	۶۷
شکل‌گیری جدال نور و ظلمت در قالب آیین	۶۸
فراگیری خط از دیوان	۶۹
گریزی بر افکار ظهَمورث دیوبند	۷۰

هفتصد سال پادشاهی جمشید جم	۷۳
طبقه‌بندی مردمان	۷۴
آبادانی کشور	۷۵
جمشید در اوج نوروژ	۷۵
اوج خودستایی	۷۶
آغاز سقوط	۷۶

- ۷۹..... هزار سال پادشاهی ضحاک
- ۸۱..... اغفال ضحاک توسط ابلیس
- ۸۱..... کشتن پدر بدون ریختن خون او
- ۸۲..... فراهم کردن زمینه خونریزی
- ۸۳..... وادار کردن ضحاک به خونریزی
- ۸۳..... سلطه ضحاک بر ایران
- ۸۵..... گریزی بر افکار جمشید جم هنگام مرگ
- ۸۷..... آغاز بیداری ایرانیان
- ۸۷..... بازتاب در بابت ایرانیان بر ضحاک
- ۸۸..... بیداری فریدون
- ۸۹..... بالتدگی فریدون در مورد فرزانه
- ۹۰..... بیدایی کاوه آهنگر
- ۹۱..... بیدایی درفش کاویانی
- ۹۱..... نشانه فرایزدی در فریدون
- ۹۲..... به سوی کنگ دژ هوخست
- ۹۳..... زدودن جادو از ذهن و زبان دختران جمشید
- ۹۳..... گفت و گوی ضحاک با کُندرو
- ۹۴..... راهنمایی سروش غیب و عاقبت ضحاک
- ۹۵..... گریزی بر افکار فرانک (مادر فریدون)
- ۹۷..... پانصد سال پادشاهی فریدون
- ۹۸..... همسر گزینی فریدون برای پسرانش
- ۹۸..... آزمون پسران فریدون توسط شاه یمن
- ۹۹..... آزمون دیگر برای پسران فریدون
- ۱۰۰..... آزمون فریدون از پسران خود
- ۱۰۱..... نامگذاری پسران و عروسان
- ۱۰۱..... تقسیم جهان و آغاز اختلاف برادران

- توطئه سلم و تور و مرگ ایرج ۱۰۲
- خردمندی فریدون در کین خواهی ایرج ۱۰۳
- پرورش منوچهر برای جنگ ۱۰۴
- شکست سلم و تور به دست منوچهر ۱۰۴
- گریزی بر افکار ماه آفرید، همسر ایرج ۱۰۶
- یکصد و بیست سال پادشاهی منوچهر ۱۰۹
- پیدایی خاندان سام ۱۰۹
- انواع سام نریمان و به دنیا آمدن زال زر ۱۱۰
- نقش سام در پرورش زال ۱۱۱
- سام در طلب فرزند ۱۱۱
- بازگشت زال به خانه ۱۱۲
- خشنودی منوچهر شاه از پدایی زال ۱۱۳
- کسب تجربه و استقلال زال ۱۱۴
- گریزی بر افکار زال جوان ۱۱۵
- قصه عشق زال و رودابه ۱۱۷
- آشنایی زال و مهراب کابلی ۱۱۸
- شراره عشق ۱۱۹
- شجاعت رودابه ۱۱۹
- ندیمگان، سفیران حسن نیت ۱۲۰
- خبری خوش برای رودابه ۱۲۱
- کمند گیسو و شب وصال ۱۲۱
- خردمندی زال در نگارش نامه ۱۲۲
- نقش ستاره شناسان ۱۲۳
- نقش واسطه و افشای راز ۱۲۳
- خشم مهراب و نرمش سیندخت ۱۲۴
- آزمایش منوچهر شاه از سام ۱۲۶

- ۱۲۷ سام بر سر دوراهی
 ۱۲۷ غلبه مهر پدر بر فرمان شاه
 ۱۲۸ سیندخت اولین سفیر کابل در سیستان
 ۱۲۹ آشتی دو خاندان به سعی سیندخت
 ۱۳۰ بیم و امید زال و تدبیر منوچهر شاه
 ۱۳۰ برشش های هفت گانه موبدان از زال
 ۱۳۲ پاسخ های سنجیده زال
 ۱۳۲ آزمون زور آزمایی
 ۱۳۳ پایان خوش قصه زال و رودابه
 ۱۳۵ گریزی بر افکار رودابه جوان

 ۱۳۷ قصه زادن رستم و نشو و نما
 ۱۳۸ بار سنگین رودابه
 ۱۳۸ یاری گرفتن از سیمین و امین سارازین
 ۱۳۹ ساختن مجسمه رستم
 ۱۴۰ کشتن فیل سفید توسط رستم
 ۱۴۱ گریزی بر افکار سام

 ۱۴۳ قصه رخنه رستم به قلعه کوه سفید
 ۱۴۴ آزمون زال از رستم
 ۱۴۴ فریب فرمانروای قلعه کوه سفید توسط رستم
 ۱۴۵ یافتن گنج فرمانروای قلعه
 ۱۴۵ بحران سلطنت در ایران
 ۱۴۷ گریزی بر افکار افراسیاب پسر پشنگ

 ۱۴۹ پادشاهی نوذر هفت سال بود
 ۱۵۰ نوذر مال پرست بود و بی خرد
 ۱۵۱ پیشنهاد پادشاهی ایران به سام نریمان

- حمله به ایران و شکست نوذر به دست افراسیاب ۱۵۱
- تدبیر مهرباب کابلی ۱۵۲
- جنگ زال با تورانیان ۱۵۳
- مرگ نوذر شاه به دست افراسیاب ۱۵۴
- آگاهی یافتن ایرانیان از مرگ نوذر شاه ۱۵۴
- رقابت آفریث و افراسیاب ۱۵۵
- گریزی بر افکار آفریث (برادر افراسیاب) ۱۵۶
- پادشاهی زوطهماسب پنج سال بود ۱۵۹
- صلح بین ایران و توران ۱۶۰
- گریزی بر افکار زوطهماسب ۱۶۱
- پادشاهی گرشاسب در ۱۶۳
- پیدایی رخس ۱۶۴
- آمادگی رستم برای سامان ایران ۱۶۵
- یافتن کیهباد توسط رستم ۱۶۵
- گریزی بر افکار و واگویه های رودابه ۱۶۷
- پادشاهی کیهباد صدسال بود ۱۶۹
- اولین جنگ رستم و افراسیاب ۱۷۰
- صلحی دیگر بین ایران و توران ۱۷۰
- گریزی بر افکار رستم ۱۷۲
- پادشاهی کیکاووس یکصد و بیست سال بود ۱۷۵
- اندیشه رفتن به مازندران ۱۷۶
- تلاش زال برای انصراف کیکاووس ۱۷۶
- غارت مردمان مازندران ۱۷۷
- جادوی دیو سفید و اسارت کیکاووس ۱۷۸

- ۱۷۸ یاری خواستن کیکاووس از زال و رستم
- ۱۸۱ گریزی بر افکار کیکاووس شاه
- ۱۸۳ قصه هفت خان رستم
- ۱۸۵ خان اول
- ۱۸۶ خان دوم
- ۱۸۷ خان سوم
- ۱۸۸ خان چهارم
- ۱۸۹ خان پنجم
- ۱۹۱ خان ششم
- ۱۹۲ خان هفت
- ۱۹۳ نامه کیکاووس به شاه مازندران
- ۱۹۳ خشم رستم در برابر شاه مازندران
- ۱۹۴ سنگ شدن پادشاه مازندران
- ۱۹۵ وفای عهد رستم و فرمانروایان مازندران
- ۱۹۷ قصه جنگ هاماوران
- ۱۹۸ عشق سودابه به کیکاووس
- ۱۹۹ حيله شاه هاماوران
- ۲۰۰ نپذیرفتن پادشاهی ایران توسط زال و رستم
- ۲۰۱ باردیگر نجات ایران توسط رستم
- ۲۰۲ لقب جهان پهلوانی برای رستم
- ۲۰۳ گریزی بر افکار رستم
- ۲۰۴ گریزی بر افکار رودابه
- ۲۰۷ قصه رفتن کیکاووس به آسمان
- ۲۰۸ بار دیگر توطئه ابلیس
- ۲۰۹ اندیشه تسخیر آسمان با پرواز عقاب

- باردیگر نجات شاه ایران توسط رستم ۲۱۰
- گریزی بر افکار کیکاووس ۲۱۱
- قصه جنگ هفت گردان یا هفت دلاور ۲۱۳**
- پیش‌بینی رستم ۲۱۴
- پای فشردن افراسیاب بر جنگ ۲۱۵
- نجات جان زواره توسط رستم ۲۱۶
- سرانجام جنگ هفت گردان ۲۱۶
- گریزی بر افکار پیران و یسه ۲۱۷
- قصه رستم و سهراب ۲۱۹**
- گم شدن رستم هنگام خواب رستم ۲۲۱
- حضور تهمنه در خوابگاه رستم ۲۲۲
- یادگار رستم به تهمنه ۲۲۲
- به دنیا آمدن و بالیدن سهراب ۲۲۳
- گریزی بر افکار سهراب ۲۲۵
- توطئه افراسیاب ۲۲۷
- نبرد سهراب و گرد آفرید ۲۲۸
- فریب سهراب توسط گرد آفرید ۲۲۸
- فریب سهراب توسط پدر گرد آفرید ۲۲۹
- درنگ رستم و اضطراب کیکاووس ۲۳۰
- خشم کیکاووس از تاخیر رستم ۲۳۰
- قهر رستم و ترفند گودرز ۲۳۱
- لشکرکشی کیکاووس و همراهی رستم ۲۳۲
- به هلاکت رسیدن برادر تهمنه به دست رستم ۲۳۳
- پرسش‌های سهراب درباره رنگ پرچم پهلوانان ۲۳۳
- دروغ مصلحت‌آمیز و قتل انگیز هُجیر ۲۳۴
- فریب سهراب توسط رستم ۲۳۵

- ۲۳۶ تلاش سهراب و غفلت رستم
 ۲۳۸ آگاهی دیر هنگام سهراب
 ۲۳۹ خودداری کیکاووس از دادن نوش دارو
 ۲۳۹ مویه رستم
 ۲۴۰ جنون آنتی رستم
 ۲۴۰ مویه و مرگ تهمینه
 ۲۴۲ گریزی بر کاپوس رستم هنگام دفن سهراب
 ۲۴۳ گریزی بر افکار تهمینه پیش از مرگ

 ۲۴۵ قصه سیاوش و سودابه
 ۲۴۷ یافتن مادر سیاوش
 ۲۴۸ به دنیا آمدن سیاوش
 ۲۴۹ مرگ مادر سیاوش
 ۲۴۹ دل باختگی سودابه به سیاوش
 ۲۵۰ عصیان سودابه
 ۲۵۰ نجات سیاوش و سوء تفاهم سودابه
 ۲۵۱ تلقی سودابه از سکوت سیاوش
 ۲۵۲ سرپیچی سیاوش از خواست سودابه
 ۲۵۲ جنجال سودابه
 ۲۵۳ کیکاووس بر سر دو راهی
 ۲۵۴ نیرنگی دیگر از سودابه
 ۲۵۵ آزمون بزرگ سیاوش، گذر از آتش
 ۲۵۶ تهمت سودابه به زال و سیاوش
 ۲۵۷ گریزی بر افکار سیاوش

 ۲۵۹ قصه پناهندگی سیاوش به توران تا سوگ او
 ۲۶۱ پیروزی سیاوش در آزمون جنگ
 ۲۶۲ کاپوس افراسیاب و راه چاره او

- ۲۶۲ گرسیوز در پیشگاه سیاوش و رستم.
 ۲۶۳ پیمان شکنی کیکاووس و قهر رستم.
 ۲۶۴ سیاوش در آستانه تصمیمی بزرگ.
 ۲۶۵ مهاجرت سیاوش و زیرکی افراسیاب.
 ۲۶۶ آزمون سیاوش در ورزش و شکار.
 ۲۶۶ ازدواج سیاوش با جریره دختر پیران ویسه.
 ۲۶۷ ازدواج سیاوش با فرنگیس دختر افراسیاب.
 ۲۶۸ ازدید سیاوش از قلمرو خویش.
 ۲۶۸ دانشفولی سیاوش و دلداری‌های پیران.
 ۲۶۹ فرمان افراسیاب به پیران برای باج خواهی.
 ۲۷۰ ساختن سارنگ.
 ۲۷۰ تولد فرود و ملیار حسادت گرسیوز.
 ۲۷۱ هنر نمایی سیاوش در مقابل گرسیوز.
 ۲۷۱ بدگویی گرسیوز از سیاوش.
 ۲۷۲ توطئه گرسیوز.
 ۲۷۳ نامه سیاوش به افراسیاب.
 ۲۷۴ کابوس سیاوش و ادامه دسیسه گرسیوز.
 ۲۷۴ پیش‌گویی سیاوش نزد فرنگیس.
 ۲۷۵ رویا رویی سیاوش و افراسیاب.
 ۲۷۶ اسارت سیاوش و به خاک کشیدن او.
 ۲۷۶ آمدن فرنگیس نزد افراسیاب.
 ۲۷۷ کشته شدن سیاوش به دست گروی.
 ۲۷۷ نجات جان فرنگیس، توسط پیران.
 ۲۷۸ بالیدن کیخسرو در کوهستان.
 ۲۷۹ آموزش پیران و آزمایش افراسیاب از کیخسرو.
 ۲۸۰ گریزی بر افکار فرنگیس هنگام مرگ سیاوش.

- ۲۸۳..... قصه طغیان رستم پس از مرگ سیاوش
- ۲۸۳..... دو نیم شدن سودابه به دست رستم
- ۲۸۵..... گریزی بر افکار سودابه پیش از مرگ
- ۲۸۷..... فتح اسپه جاب و آغاز کین خواهی ایرانیان
- ۲۸۷..... تشابه مرگ سرخه فرزند افراسیاب با سیاوش
- ۲۸۸..... باردیگر خوش اقبالی افراسیاب
- ۲۸۹..... هفت سال فرمانروایی رستم در توران
- ۲۹۰..... هشدار زواره به رستم
- ۲۹۱..... قصه یافتن کینسرو در توران
- ۲۹۱..... خواب گردد زبانه‌نمایی سروش غیب
- ۲۹۲..... ملاقات نیو و کد خسرو
- ۲۹۳..... آگاهی یافتن پیران از آسار گیو به توران
- ۲۹۴..... سوراخ کردن گوش پیران توسط گیو
- ۲۹۵..... گذر از رود جیحون به یاری سرگردی
- ۲۹۵..... تسلیم افراسیاب به تقدیر
- ۲۹۶..... شرط جانشینی کیکاووس تسخیر دژ بهمن
- ۲۹۷..... شکست فربرز از طلسم دژ بهمن
- ۲۹۷..... پیروزی کیخسرو مقابل طلسم دژ بهمن
- ۲۹۹..... گریزی بر افکار ساکنان بهمن دژ
- ۳۰۱..... شصت سال پادشاهی کیخسرو
- ۳۰۲..... تضمین کتبی برای خونخواهی سیاوش
- ۳۰۳..... ثبت نام جنگجویان و وظایف آنان
- ۳۰۴..... گریزی بر افکار کیکاووس
- ۳۰۵..... قصه کشته شدن فرود، برادر ناتنی سیاوش
- ۳۰۶..... سرپیچی طوس از فرمان کیخسرو

- ۳۰۶ دلداری جریره به فرود
- ۳۰۷ آشنایی فرود با لشکر ایران
- ۳۰۷ سوء تفاهم طوس
- ۳۰۸ مرگ دو عزیز طوس
- ۳۰۹ سرشکستگی طوس و گیو
- ۳۱۰ اشتباه فرود و چهره شدن بیژن
- ۳۱۰ خواب جریره و شجاعت خام فرود
- ۳۱۱ خودکشی مادر فرود و دیگر زنان
- ۳۱۲ اعتراض بهرام به طوس
- ۳۱۳ گریزی بر افکار طوس
- ۳۱۵ قصه خونخواهی ۱ - نیان بابت قتل سیاوش
- ۳۱۶ جنگ کاسه رزم آتش رکن کوه هیمه و باز کردن راه
- ۳۱۷ گرفتن تاج افراسیاب از داماد
- ۳۱۷ آمادگی لشکر افراسیاب برای یک شب
- ۳۱۸ نام و تنگ نزد فریبرز و بیژن و بهرام
- ۳۱۹ خشم کیخسرو و شفاعت رستم از شکسته خوارگان
- ۳۲۰ باردیگر جنگ با تورانیان
- ۳۲۰ برانگیختن باد و سرما بر ایرانیان
- ۳۲۱ تلاش ایرانیان در جنگی دیگر
- ۳۲۱ رزم گیو و طوس با کاموس کشانی
- ۳۲۲ رزم رستم با آشکبوس و کاموس کشایی
- ۳۲۳ شکست چنگش و شُگل و خاقان چین به دست رستم
- ۳۲۴ تسخیر دژ کافور مردمخوار به دست رستم
- ۳۲۵ فرار پولادوند دیو از دست رستم
- ۳۲۷ گریزی بر افکار رستم

۳۲۹ قصه رستم و اکوان دیو

۳۳۱ صورت مثالی دیو و پری

۳۳۲ فریب اکوان و ارونه کار توسط رستم

۳۳۲ یافتن رخس و گرفتن غنیمت از افراسیاب

۳۳۳ پند مهم اکوان دیو به رستم

۳۳۵ گریزی بر افکار رستم هنگام بازگشت به سیستان

۳۳۷ قصه بیژن و منیژه

۳۳۹ حسادت گرگین به بیژن

۳۴۰ نقش بربر ایه منیژه در مدهوشی بیژن

۳۴۰ گرفتار شدن بیژن به دست گرسیوز

۳۴۱ دروغ بیژن به افراسیاب

۳۴۱ خشم افراسیاب به شاعتی و آن

۳۴۲ زندانی شدن بیژن

۳۴۲ دروغ آشکار گرگین

۳۴۳ رستم در نقش بازرگان

۳۴۴ فریب پیران و یسه توسط رستم

۳۴۴ آگاهی بیژن از نقش رستم

۳۴۵ نجات بیژن توسط رستم

۳۴۵ باردیگر پیروزی رستم بر افراسیاب

۳۴۶ باردیگر ناکامی افراسیاب

۳۴۷ گریزی بر افکار افراسیاب پس از فرار بیژن و منیژه از زندان

۳۴۹ قصه یازده یا دوازده رُخ

۳۵۰ خشم افراسیاب و آغاز جنگی دیگر

۳۵۱ تلاش گودرز و گیو برای صلح

۳۵۱ رویا رویی دولشکر و بی‌تابی هومان

۳۵۲ بی‌تابی بیژن و شکست هومان

- ۳۵۲ شیخون نستیهَن و مرگ او به دست بیژن
 ۳۵۳ نامه‌های گودرز و کیخسرو و نامه آشتی جویانه پیران
 ۳۵۳ نقش تقدیر در رزم ایرانیان و تورانیان
 ۳۵۴ پیمان گودرز و پیران بر سر جنگ دوازده رخ
 ۳۵۴ انتخاب ده دلاور از دو کشور
 ۳۵۵ مرگ پیران و یسه به دست گودرز

 ۳۵۷ ترتیب نبردها و نام پهلوانان
 ۳۵۹ حوادث پس از جنگ یازده رخ
 ۳۶۰ گریزی بر افکار پیران و یسه پیش از مرگ

 ۳۶۳ قصه جنگ زرگ کیخسرو با افراسیاب
 ۳۶۴ مرگ گُروی، اف پیران، نجات گسته‌م از مرگ
 ۳۶۵ آغاز رویارویی کیخسرو با افراسیاب
 ۳۶۵ تلاش افراسیاب برای فریب کیخسرو
 ۳۶۶ پاسخ هوشیارانه کیخسرو
 ۳۶۷ فرارهای پی در پی افراسیاب از دست سرنوش
 ۳۶۷ یاری کیخسرو به رستم و فرار افراسیاب به گنگ حیدر
 ۳۶۸ نامه افراسیاب و ادعای او مبنی بر گذر از آب‌ها و پیمان شدن از انتظار
 ۳۶۸ تسخیر دژ و اسارت گرسیوز و گریز افراسیاب
 ۳۶۹ آوارگی افراسیاب و کشته شدن شاه مکران به دست کیخسرو
 ۳۷۰ تصمیم کیخسرو و عبور از دریای زره
 ۳۷۰ پنهان شدن افراسیاب از انتظار
 ۳۷۱ افراسیاب در بند هوم عابد
 ۳۷۲ فریب هوم عابد توسط افراسیاب
 ۳۷۲ فریب افراسیاب توسط برادرش گرسیوز
 ۳۷۲ مرگ افراسیاب و بر آورده شدن آرزوی کیخسرو
 ۳۷۴ گریزی بر افکار افراسیاب پیش از مرگ

- ۳۷۷..... قصه مرگِ کیخسرو.....
- ۳۷۸..... مرگ کیکاووس و دگرگونی کیخسرو.....
- ۳۷۹..... گفت وگوی زال با کیخسرو.....
- ۳۸۰..... نکوهش شدید زال.....
- ۳۸۱..... برپایی خیمه در دشت و انتخاب لهراسب به پادشاهی.....
- ۳۸۱..... بار دیگر اعتراض زال بر کیخسرو.....
- ۳۸۲..... پذیرش اجباری لهراسب توسط زال.....
- ۳۸۴..... گریزی بر افکار زال.....
- ۳۸۷..... دم در راه بی بازگشت و خودکشی عجیب.....
- ۳۸۷..... مرگ حراثر گیو و طوس و بیژن و فریبرز و گُستهَم.....
- ۳۸۹..... گریزی بر افکار کیخسرو هنگام مرگ.....
- ۳۹۱..... بیست سال پادشاهی لهراسب.....
- ۳۹۲..... لهراسب و کشمکش دیش ایشانش گشتاسب.....
- ۳۹۳..... گشتاسب در سرزمین روم.....
- ۳۹۴..... تعبیر خواب کتابون دختر قیصر روم.....
- ۳۹۵..... آغاز بهلوانی گشتاسب طبق پیشگویی کدک کهن.....
- ۳۹۵..... شکار گرگ شیراوزن.....
- ۳۹۶..... شکار ازدهای قوی دم.....
- ۳۹۷..... آشکار شدن خدمات گشتاسب.....
- ۳۹۸..... دفع فتنه الیاس خَزری توسط گشتاسب.....
- ۳۹۹..... آشکار شدن هویت گشتاسب برای لهراسب.....
- ۳۹۹..... سیاست دو سویه زَریر در ترغیب گشتاسب به بازگشت.....
- ۴۰۰..... دیدار دو برادر و نوید پادشاهی گشتاسب.....
- ۴۰۲..... گریزی بر افکار لهراسب.....
- ۴۰۶..... یکصد و بیست سال پادشاهی گشتاسب.....
- ۴۰۷..... درخت سرو نماد دین زرتشت.....

- پیام زرتشت به گشتاسب ۴۰۷
- باردیگر جنگ و این بار با ته رنگ مذهب ۴۰۸
- آغاز چهره شدن اسفندیار ۴۰۹
- بدگویی از اسفندیار و خشم گشتاسب ۴۱۰
- به غل و زنجیر کشیدن اسفندیار ۴۱۱
- اقدام شجاعانه یکی از همسران گشتاسب ۴۱۲
- رهاشدن اسفندیار از بند و دیدار با گشتاسب ۴۱۳
- باردیگر جنگ اسفندیار با ارجاسب ۴۱۳
- باردیگر به تعویق افتادن پادشاهی اسفندیار ۴۱۴
- گریزی، بر افکار جاماسب ۴۱۶
- قصه هفت خان اسفندیار ۴۱۹
- مردی دانا و گرامی ۴۲۲
- خان اول ۴۲۲
- خان دوم ۴۲۳
- خان سوم ۴۲۴
- خان چهارم ۴۲۵
- خان پنجم ۴۲۷
- خان ششم ۴۲۹
- خان هفتم ۴۳۰
- گریزی بر افکار گشتاسب ۴۳۲
- قصه تسخیر رویین دژ توسط اسفندیار ۴۳۵
- اسفندیار در نقش بازرگان ۴۳۶
- جلب اعتماد ارجاسب تورانی توسط اسفندیار ۴۳۶
- یافتن خواهران ۴۳۷
- باردیگر فریب ارجاسب ۴۳۸
- آتش بر پام رویین دژ ۴۳۸

- ۴۳۹ تسخیر دز و مرگ ار جاسب
- ۴۴۰ نجات جان دو خواهر
- ۴۴۱ استقبال گشتاسب و انتظار اسفندیار
- ۴۴۳ قصه رزم رستم و اسفندیار
- ۴۴۴ بار دیگر عهد شکنی گشتاسب
- ۴۴۵ اسفندیار مغموم و پیشگویی محتوم
- ۴۴۵ ساختن دشمن فرضی یا تقدیر
- ۴۴۷ سحاب شدن اسفندیار به اطاعت از فرمان پدر
- ۴۴۸ گریز بر افکار اسفندیار
- ۴۵۱ حرارت اسفندیار و امچاله تقدیر
- ۴۵۲ رفتار خام بزمین مقابل زال و رستم
- ۴۵۳ اندیشه کشتن رستم بزمین
- ۴۵۴ گفت و گوی رستم و بزمین
- ۴۵۴ خردمندی رستم و خشم اسفندیار
- ۴۵۵ رد دعوت رستم توسط اسفندیار
- ۴۵۶ پافشاری اسفندیار بر اجرای فرمان شاه
- ۴۵۶ غرور اسفندیار و هشدار پشوتن
- ۴۵۷ خامی اسفندیار و خشم رستم
- ۴۵۸ جنگ لفظی رستم و اسفندیار
- ۴۵۹ رجز خوانی رستم و اسفندیار
- ۴۶۰ ادامه رجز خوانی دو پهلوان
- ۴۶۱ نصیحت رستم به اسفندیار
- ۴۶۲ آزمایش میج اندازی بین رستم و اسفندیار
- ۴۶۳ آزمایشی دیگر و رخ گلگون رستم
- ۴۶۴ سخن خردمندانه رستم درباره توطئه گشتاسب
- ۴۶۵ دشنام رستم به سرابرده گشتاسب
- ۴۶۶ دشنام اسفندیار به رستم

- ۴۶۷ پافشاری اسفندیار بر اجرای فرمان خدا و شاه.
- ۴۶۷ درد دل رستم با ابزار جنگی.
- ۴۶۸ پیشنهاد فرار به رستم.
- ۴۶۹ نرم خویی رستم و سرسختی اسفندیار.
- ۴۷۰ آغاز جنگ رستم و اسفندیار.
- ۴۷۱ مرگ دو فرزند اسفندیار.
- ۴۷۲ زخمی شدن رستم و ستایش اسفندیار.
- ۴۷۳ شیون خانواده بر رستم.
- ۴۷۳ درخواست زال از سیمرغ.
- ۴۷۴ تبر دو شاخه پیشنهاد سیمرغ.
- ۴۷۵ حیرت اسفندیار از سلامت رستم و جادوگر خواندن زال.
- ۴۷۶ بار دیگر تضرع رستم.
- ۴۷۷ تبر دو شاخه نزد رستم اسفندیار.
- ۴۷۹ گریزی بر افکار اسفندیار.
- ۴۸۱ ایام افسوس و ناله و آه.
- ۴۸۲ اقامت بهمن نزد رستم.
- ۴۸۴ گریزی بر افکار رودابه هنگام مرگ اسفندیار.
- ۴۸۷ مرگ اسفندیار و نفرین بر گشتاسب.
- ۴۸۸ گشتاسب پشیمان و جاماسب مغضوب.
- ۴۸۹ بهمن بچه شیرین زخمی.
- ۴۹۰ گریزی بر افکار بشوتن.
- ۴۹۲ گریزی بر افکار بهمن.
- ۴۹۵ قصه رستم و شغاد.
- ۴۹۶ پیشینه و طالع شغاد.
- ۴۹۷ بهانه دشمنی شغاد با رستم.
- ۴۹۷ توطئه شغاد و فرمانروای کابل برای رستم.
- ۴۹۸ اجرای دقیق توطئه و هوشیاری رخش.

- گفت و گوی رستم با شغاد و فرمانروای کابل ۴۹۹
- مرگ شغاد به دست رستم ۵۰۰
- گریزی بر افکار رستم هنگام مرگ ۵۰۱
- پیامدهای مرگ رستم ۵۰۳
- عظیم‌ترین تشیع جنازه ۵۰۳
- جنون رودابه و اندرز زال ۵۰۴
- انتقامی سخت از فرمانروای کابل ۵۰۴
- گریزی بر افکار رودابه ۵۰۶
- نود و نه سال پادشاهی بهمن ۵۰۹
- جنگ فرزندان رستم و اسفندیار ۵۱۱
- نقش پیشوای در رنده ماندن زال و رودابه ۵۱۱
- ضعف در سلسله کیانیان ۵۱۱
- گریزی بر افکار بهمن هنگام مرگ ۵۱۳
- سی و دو سال پادشاهی همای (چهرارد) ۵۱۵
- پرورش داراب، دور از خانواده ۵۱۶
- داراب در دایره و مدار تقدیر ۵۱۷
- پایان پادشاهی همای و آغاز پادشاهی داراب ۵۱۸
- گریزی بر افکار همای ۵۲۰
- فهرست منابع ۵۲۳